

УДК 811.111 (075.8)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/67-1-47>**Наталія КАЛІБЕРДА,***orcid.org/0000-0002-9503-8006**викладач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
(Дніпро, Україна) kalib@dnu.dp.ua***Олена ОСАДЧА,***orcid.org/0000-0003-1414-6345**старший викладач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
(Дніпро, Україна) osad@dnu.dp.ua*

ІНТЕГРАЦІЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ІЗ СУБТИТРАМИ У ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Важливу роль у навчанні іноземної мови відіграє грамотно складена програма викладання, ефективність якої може бути підвищена завдяки застосуванню автентичних відеоматеріалів. У рамках даного дослідження аналізується доцільність, а також розглядаються можливі шляхи інтеграції автентичних англомовних відеосюжетів різного типу в процес викладання іноземних мов на технічних спеціальностях. Досліджуються перспективи використання відеоматеріалів із субтитрами порівняно з друкованими навчальними посібниками, аудіоподкастами або сюжетами без субтитрів, як основа підвищення ефективності формування лексичної компетенції. Відео містить у собі зорові образи та потрібний аудіоматеріал, що робить процес запам'ятовування нової лексики ефективним і легким. Детально аналізуються методичні передумови, що дають змогу не лише значно покращити навички рецептивного та продуктивного володіння іноземною лексикою, а й активізувати знання з граматики, зменшити стан тривожності в процесі сприймання на слух, суттєво підвищити навчальну мотивацію. Актуальність роботи зумовлює брак у сучасній методичній літературі досліджень щодо використання під час навчання студентів немовних спеціальностей автентичних відеоматеріалів. У статті описані переваги, принципи та критерії відбору автентичних відеофільмів. Особлива увага акцентується на основних етапах роботи з автентичними відеоматеріалами – переддемонстраційному, демонстраційному та післядемонстраційному. Пропонується низка оптимальних вправ як лінгвістичного, так і змістовного характеру для формування та розвитку комунікативних компетенцій студентів. Спираючись на викладене у статті, автори роблять висновок, що з розвитком нових технологій використання автентичних аудіо-візуальних засобів стає одним із сучасних та ефективних способів навчання іноземних мов у вищій школі, оскільки воно покращує сприйняття мови, здатність до відтворення мови, а також розширює словниковий запас студентів і робить їхню мову швидкою. Крім того, вивчення англійської мови через перегляд автентичних відеосюжетів чинить величезний вплив на культурні погляди і знання студентів про країну, що вивчається, та про світ загалом.

Ключові слова: *лексична компетенція, автентичні відеоматеріали з субтитрами, практична методика, критерії відбору відеофільму, система вправ.*

Nataliia KALIBERDA,
orcid.org/0000-0002-9503-8006
Lecturer at the Department of English for non-Philological Specialities
Oles Honchar Dnipro National University
(Dnipro, Ukraine) kalib@dnu.dp.ua

Olena OSADCHA,
orcid.org/0000-0003-1414-6345
Senior Lecturer at the Department of English for non-Philological Specialities
Oles Honchar Dnipro National University
(Dnipro, Ukraine) osad@dnu.dp.ua

INTEGRATION OF CAPTIONED AUTHENTIC VIDEO MATERIALS IN THE PROCESS OF FORMING A FOREIGN LANGUAGE LEXICAL COMPETENCE OF TECHNICAL STUDENTS

A smart syllabus with high effectiveness increased through the use of authentic English-language videos is significant in a foreign language teaching. Within the framework of this study, the expediency as well as possible ways of integrating authentic English-language videos of various types into the process of teaching foreign languages in technical specialties have been analyzed and considered. The prospects of using video materials with captions, in comparison with printed textbooks, audio podcasts or videos without captions, as the basis for increasing the effectiveness of the lexical competence formation have been investigated. The video contains visual images and the necessary audio material, which makes the process of memorizing new vocabulary effective and easy. Methodological prerequisites which allow not only improving receptive and productive foreign language vocabulary skills significantly, but also activating knowledge of grammar; reducing the state of anxiety in the process of listening, substantially increasing learning motivation, have been analyzed in detail. The topicality of the issue under consideration is stipulated by lack of methodical researches on the use of authentic video materials in teaching students of non-language specialties. The article demonstrates the advantages, principles and criteria of selecting authentic video films. Particular attention is focused on the main stages of working with authentic videos – pre-demonstration, demonstration and post-demonstration. A number of optimal linguistic and extra linguistic exercises for the formation and development of students' communicative competences are proposed. Based on the foregoing article, the authors come to the conclusion that the use of authentic audio-visual resources is becoming one of the modern and effective ways of teaching foreign languages in higher education, because it improves speech perception, the ability to reproduce speech, and also expands the vocabulary of students and makes their speech fluent. In addition, the study of English through watching authentic videos has a huge impact on cultural views and knowledge of students about the country of the language being studied and about the world as a whole.

Key words: lexical competence, authentic video materials with captions, practical methodology, video selection criteria, exercises' system.

Постановка проблеми. Вивчення нової лексики відіграє значну роль у навчанні іноземної мови, особливо в процесі вдосконалення комунікативних навичок студентів. Незалежно від того, наскільки добре той, хто навчається, засвоює граматику, успішно опановує звуки мови, що вивчається, без слів, що виражають широкий діапазон значень, спілкування іноземною мовою викликати труднощі. Оскільки більшість студентів, які вивчають мову, прагнуть розвинути успішні комунікативні навички, їм необхідно вивчити достатньо слів і виразів, а також знати, як правильно їх використовувати. Крім того, розмір словникового запасу тих, хто навчається, у більшості випадків визначає їхню мовну майстерність і дає змогу вільно спілкуватися та розуміти автентичні тексти (Laufer, 2010: 16; McCarthy, 1990: 12; Schmitt, 2019: 263).

Як наслідок швидкого розвитку цифрових технологій вивчення іноземної мови, зокрема нової лексики, значно покращилося останніми роками. Особливий внесок роблять мультимедійні засоби, що представляють студентам широкий спектр автентичних матеріалів. Серед аудіовізуальних джерел поширеним інструментом у наближенні тих, хто навчається до справжнього комунікативного середовища, вважається перегляд відеоматеріалів із субтитрами.

У той же час, аналіз академічної успішності з дисципліни «Іноземна мова» студентів молодших курсів технічних спеціальностей дозволяє зробити висновок, що формування навичок рецетивного та продуктивного володіння лексичними одиницями та конструкціями не тільки потребує значного обсягу самостійної позааудиторної роботи, а й їх корекція займає найбільш тривалий

час за умови низького рівня базової підготовки у вступників до вузу.

Таким чином, у рамках даного дослідження аналізується доцільність та розглядаються можливі шляхи інтеграції автентичних відеосюжетів різного типу у процес викладання іноземних мов на технічних спеціальностях з метою оптимізації формування лексичної компетенції.

Аналіз досліджень. Практичний досвід викладання на технічних факультетах підтверджує результати теоретичних та експериментальних досліджень українських (Гладка О., Бігич О., Ніколаєва С., Тернавська Л., Ярема І.) та зарубіжних (Schmitt N., Coxhead A., Laufer B., Elgort I., Webb S., González-fernández B., Hsu C.-K., Hwang G.-J., Chang Y.-T., Rozovski-Roitblat B., Perez M.M., Desmet P. and Peters E.) вчених і дає змогу дійти висновку, що під іншомовною лексичною компетенцією доцільно розуміти володіння рецептивними та продуктивними навичками й уміннями вживання лексичних одиниць та конструкцій, тобто коректну вимову та написання, тлумачення іноземною мовою та переказ рідною (в найбільш уживаних значеннях), впізнання в іншомовному контексті (як під час сприймання на слух, так і при читанні) основних граматичних форм, здатність правильно використовувати лексичні одиниці у власних мовленнєвих творах з урахуванням норм мови, що вивчається.

Дослідження останніх років характеризуються зростанням інтересу вчених до вивчення використання відеоматеріалів під час навчання іноземної мови. Роботи О. Тернопольського, О. Зубченко, С. Ніколаєвої, І. Качур, М. Дуки, О. Іванцової, Т. Кравченко, О. Рижченко присвячені проблемам методики використання технічних засобів навчання та відеоматеріалів у навчальному процесі. Серед робіт іноземних вчених, які досліджували використання відео на заняттях іноземною мовою, слід виділити роботи P. Grundy, R. Cooper, M. Lavery, B. Tomalin.

Мета статті. У методичній і науковій літературі відомі дослідження практичного характеру щодо використання автентичних відеоматеріалів при навчанні аудіювання або говоріння, однак застосування автентичних відеосюжетів для навчання студентів немовних спеціальностей поки не отримало належної уваги у вітчизняній методиці, що зумовлює актуальність нашого дослідження. Мета статті полягає в дослідженні та обґрунтуванні ефективного використання автентичних відеоматеріалів із субтитрами для збагачення лексичної компетенції студентів, які навчаються на технічних спеціальностях.

Виклад основного матеріалу. Аналіз джерел з досліджуваного питання продемонстрував, що застосування англomовних відеоматеріалів сприяє більш ефективному освоєнню вміння говоріння завдяки підвищенню рівня мотивації студентів відвідувати заняття з англійської мови та виконувати відповідні завдання. Так, грамотно підібране відео може зацікавити студента своїм сюжетом, наприклад, у разі вибору відомого фільму чи серіалу, популярного серед відповідної вікової групи. Також мотивація студентів зростає за рахунок створення ситуації успіху на заняттях завдяки такій послідовності навчання говорінню на основі відео, яка дозволить їм побачити прогрес у вивченні англійської мови.

У рамках цього дослідження як мовний контекст використовуються автентичні відеоматеріали. Більшість методистів визнають, що під час проведення відеоаудіювання для студентів середнього рівня мовної підготовки найдоцільнішим є використання субтитрованого відеоряду. Аналіз наукової літератури дав змогу зробити висновок, що субтитри значно активізують навички впізнання письмової форми, і меншою мірою – сприйняття одиниці на слух, тобто тією чи іншою мірою сприяють формуванню асоціацій між формою і значенням слова (Hsu, 2013: 404; Kuniyun, 2011: 42; Napikul, 2018: 105).

Під час визначення терміна «субтитри», який узагальнено розуміють як текст на екрані, що відповідає звуковій доріжці відео (Hsu, 2013: 404) для відеоматеріалів іноземною мовою, що вивчається, необхідно розмежувати субтитри рідною мовою (*subtitles*) і субтитри мовою оригіналу (*captions*) або бімодальні субтитри. При цьому відео з бімодальними субтитрами (*captions*) демонструє перевагу по відношенню до відео з субтитрами рідною мовою студентів (*subtitles*) (Kuniyun, 2011: 42).

Розглядаючи методичні передумови, що лежать в основі організації процесу довольного засвоєння лексичних одиниць, можна виділити чотири основні етапи, а саме: визначення кількості та складу слів та словосполучень для засвоєння, їх пред'явлення, поглиблення знань, розвиток навичок та умінь вільного володіння лексичними одиницями. З цієї точки зору найбільш релевантними є наступні передумови:

1) Викладач має надати студентам можливість чути вимову лексичних одиниць, щоб сформувати коректні слуховимовні навички.

2) Студенти повинні почати з вивчення семантично незв'язаних лексичних одиниць (Laufer, 2010: 20; McCarthy, 1990: 21; Thornbury, 2002: 51). Слова в тематичних рядах складніше вивчити

разом, ніж окремо, бо коли вони представлені разом, виникає додаткове завдання диференціації за їхньою схожістю та відмінністю і необхідність уникати їхнього змішування. Розв'язанню цієї проблеми може сприяти виділення розрізнявальних ознак лексичних одиниць та їх подання в контексті, достатньому для усвідомлення цих ознак. Таким чином, проблеми можна уникнути, якщо слова вивчаються у зв'язних текстах або через розмовну мову, де лексичні одиниці з тематичних рядів зазвичай не зустрічаються разом.

3) Студенти повинні систематично повторювати слова майже одразу після їх первинного закріплення, тому що одночасно з процесом засвоєння відбувається забування. При цьому повторення з однаковою кратністю за часом (наприклад, по три хвилини), але з інтервалом, що дедалі збільшується, призводить до довготривалого міцного запам'ятовування лексичних одиниць (Thornbury, 2002: 12).

4) Нові слова слід заучувати невеликими групами, по п'ять-сім слів за прийом. У цьому випадку студенти швидше матимуть можливість повторення лексичних одиниць.

5) Студенти можуть використовувати ключові слова, щоб сприяти більш глибокій мисленнєвій обробці лексичних одиниць та їхньому кращому утриманню в пам'яті. При цьому студенти повинні самі додати приклади пропозицій, визначення та зображення з ключовими словами.

6) Зазначається, що взаємодія з лексичними одиницями у позанавчальному середовищі робить більший вплив на засвоєння, ніж тривалість спеціально організованого навчання. У зв'язку з цим значущими є: перегляд телепрограм англійською мовою (з субтитрами або без субтитрів), комп'ютерні ігри англійською мовою та матеріали для читання англійською мовою, представлені або у паперовому варіанті, або в Інтернеті (Schmitt, 2019: 267). Останнє особливо важливе для учнів старшого шкільного віку та студентів початкового етапу навчання у вузі.

Пріоритетне завдання, що стоїть у рамках даного дослідження, полягала у відборі відеосюжетів, що дозволяють підготувати студентів технічних спеціальностей до роботи з науково-технічними текстами шляхом як введення одиниць, що відповідають рівню неадаптованих спеціалізованих текстів, так і усунення прогалин, які виникли в рамках формування іншомовної комунікативної компетенції в середній школі.

Необхідно підкреслити, що саме якісний і кількісний пролонгований контроль засвоєння лексичних одиниць і конструкцій дає змогу одно-

часно досягти суттєвого підвищення рівня сприйняття одиниць на слух на основі використання англійських субтитрів для зняття тривожності студентів із низьким та середнім рівнем аудитивної компетенції.

Слід зазначити, що використання відео для навчання іноземних мов має свої позитивні та негативні моменти. З одного боку, відеоматеріал, порівняно з аудіотекстом, має більш життєвий характер – можна не лише чути, а й бачити тих, хто говорить, їхню міміку та жести, а також отримувати інформацію в ширшому контексті про те, що відбувається, – місце дії, вік, зовнішність учасників тощо. З іншого боку, всі ці фактори відволікають глядача від власного мислення, і він може захопитися розгляданням картинки, замість того, щоб зосередитися на аудіюванні. Тому, особливо на початковому етапі навчання з використанням відеоматеріалів, студенти перед переглядом повинні отримати чітко сформульоване завдання, на виконанні якого вони повинні будуть зосередитися.

Проте слід враховувати наявні у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях такі критерії відбору автентичних відеоматеріалів, як відповідність мовного змісту відеозаписів рівню мовної підготовки студентів. Проаналізувавши існуючі дослідження, ми дійшли висновку, що для ефективного використання на заняттях, автентичні відеоматеріали повинні відповідати наступним критеріям:

1. Критерій відповідності жанрових особливостей змісту автентичного відеофільму цілям навчання.

2. Критерій урахування вікових, психологічних особливостей і навчального досвіду бакалаврів.

3. Критерій відповідності мовного змісту відеофільму реальному рівню мовної підготовки бакалаврів і співвідноситься зі змістом тем програми.

4. Критерій добору відеофільмів (відповідність програмним вимогам, автентичність, зміст актуальної та цікавої для бакалаврів професійно значущої або культурознавчої інформації, з певним ступенем новизни або несподіванки, наявність якості звукового та художнього оформлення, а також виховної цінності).

5. Критерій природності представленої в ньому ситуації, персонажів та обставин, здатність матеріалу викликати відповідний емоційний відгук.

6. Критерій системного, послідовного і логічного викладення матеріалу, що супроводжується чіткою інструкцією, спрямованою на розв'язання конкретного, реалістичного навчального завдання, зрозумілого студентам і виправданого всією логікою заняття.

Зупинимось докладніше на можливостях використання автентичних відеоматеріалів у процесі навчання іноземної мови. Потенціал відеометоду для комунікативного викладання мови очевидний. З усіх доступних засобів відеометод забезпечує точне відображення мови у спілкуванні, так як мова використовується конкретними мовцями, тісно пов'язаний з певною мовною ситуацією, а його комунікативна мета посилюється цілим рядом візуальних закодованих немовних характеристик (пози, міміка, жести).

Традиційно під час роботи з відеоматеріалом у методиці навчання іноземних мов заведено виокремлювати три основні етапи: переддемонстраційний етап (*pre-viewing*), демонстраційний етап (*while-viewing*), післядемонстраційний етап (*post/after-viewing*) для того, щоб студенти розуміли зміст відео не лише через цікавий сюжет, а насамперед, через розуміння мови. Кожен з етапів містить завдання як лінгвістичного, так і змістовного характеру.

I. Переддемонстраційний етап

Мета етапу: введення студентів в емоційно-смыслову атмосферу фільму, створення мотивації для його перегляду, зняття можливих мовних труднощів сприйняття відеотексту та підготовка до успішного виконання завдань на розуміння його змісту.

Цей етап спрямовано на розвиток таких умінь: вміння прогнозувати розвиток подій чи зміст відеофільму; вміння засвоювати нові лексичні одиниці, культурологічні факти та ін.; вміння складати речення, спираючись на ключові слова, схеми.

Для цього етапу нами пропонується використовувати такі види вправ:

- перекладіть заголовок відеофільму, висловіть припущення про ключові слова, згадайтеся про його зміст;
- із запропонованого списку слів, виберіть саме ті, які, на вашу думку, передають основний зміст фільму;
- складіть словникову павутину, кластер або ментальну карту, використовуючи ключові слова, фрази, які вам уже відомі з даної теми;
- дайте російський еквівалент англійським прислів'ям і фразеологічним одиницям, що відображають основну ідею відеофільму;
- за запропонованими картинками, фотографіями, малюнками, графіками згадайтеся про зміст відеофільму;
- ознайомившись із лінгвокультурологічним коментарем постарайтеся передбачити сюжетну лінію фільму;
- подивіться відеофільм із вимкненим звуком, припустіть про що говорять дійові особи.

II. Демонстраційний етап

Мета етапу: розуміння учнями теми і змісту відеофільму, активізація мовленнєво-мисленнєвої діяльності з урахуванням реальних можливостей іншомовного спілкування учнів, подальший розвиток їхньої професійної компетенції.

Цей етап сприяє розвитку таких умінь, як уміння пошуку, виокремлення, фіксування, трансформації певної мовної інформації; рецептивних умінь на рівні виділення змістовної та смислової інформації; умінь діалогічного та монологічного мовлення; культурологічних умінь, а саме підвищення комунікативної компетентності, транскультурних умінь.

Вибір вправ залежить від поставленої мети, отже, для демонстраційного етапу можна запропонувати такі завдання:

- заповніть пропуски в реченнях потрібними словами та виразами;
- запишіть усі прикметники, які вживалися у відеосюжеті з іменником «суспільство» (усі дієслова, які вживалися з іменником «суспільство» тощо);
- запишіть дієслова з наведеного нижче списку в тій граматичній формі, у якій вони були вжиті в тексті;
- поставте запропоновані частини тексту в логічній послідовності та дайте заголовок кожній із них;
- висловіть основну думку відеосюжету в одному реченні, а потім розширте її до одного абзацу.

III. Післядемонстраційний етап

Мета етапу: використання інформації, отриманої на попередніх етапах роботи з відеофільмом, як засіб для розвитку продуктивних умінь і вдосконалення навичок усного та писемного мовлення за напрямом підготовки.

На цьому етапі розвивається така група умінь: уміння коментування, тлумачення, роз'яснення сенсу побаченого; уміння використання інформації в різних ситуаціях спілкування; уміння аналізу, синтезу та порівняння шуканої інформації; уміння застосування системи правил мовленнєвої поведінки та норм використання мовних засобів у певних умовах.

Розвитку цих умінь сприяє не тільки розуміння загального змісту відеофільму, а й його деталей, а також здатність оцінювати події, давати характеристику дійовим особам, використовуючи при цьому слова та вирази з мовленнєвого супроводу відеофільму, тому відповідно використовуються різні види вправ:

- відновіть діалог із фільму, вставляючи пропущені репліки;

- складіть план для переказу відеофільму, використовуючи активну лексику;
- заповніть таблицю, помістивши всю інформацію за змістом переглянутого, у шість колонок під заголовками (Who? What? When? Where? Why? How?);
- перетворіть матеріал відеоінтерв'ю на письмове інтерв'ю, а потім на розповідь;
- напишіть есе на тему переглянутого сюжету, використовуючи додаткову інформацію за темою;
- складіть продовження фільму (групове обговорення);
- рольові ігри, в основу яких покладено сюжет або ситуації відеофільму;
- проектна робота (складіть та озвучте рекламу фільму; самостійно підготуйте аналогічний відеосюжет та ін.).

Висновки. Спираючись на викладене у статті, автори приходять до таких висновків: у сучасних умовах розвитку суспільства питання формування

комунікативних навичок з іноземної мови є дуже важливим. З розвитком нових технологій використання автентичних аудіовізуальних засобів стає одним із сучасних та ефективних способів навчання іноземних мов у вищій школі. Демонстрація автентичного відеоматеріалу значно підвищує мотивацію студентів, рівень володіння лексичними, мовленнєвими та комунікативними навичками та вміннями, розвиває навички аудіювання, збільшує обсяг та підвищує рівень навчального матеріалу, що сприяє інтенсифікації навчального процесу та створює сприятливі умови для формування комунікативної (мовної, мовленнєвої та соціокультурної) компетенції студентів.

Безсумнівно, є актуальним для розвитку методичного забезпечення процесу навчання іноземної мови на технічних спеціальностях вузу, створення та використання на заняттях навчально-методичних посібників для роботи з автентичними відеоматеріалами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конопляник Л. М., Коваленко О. О. Використання автентичних відеоматеріалів для формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутніх інженерів. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, психологія*. 2016. № 9. С. 90–96.
2. Мунтян А. О. Використання автентичних письмових та аудіо/відеоматеріалів при навчанні іноземної мови. *Англїстика та американїстика*. 2015. Вип. 12. С. 88–94.
3. Hsu C.-K., Hwang G.-J., Chang Y.-T., & Chang C.-K. Effects of Video Caption Modes on English Listening Comprehension and Vocabulary Acquisition Using Handheld Devices. *Educational Technology & Society*, 2013, vol. 16, Issue 1, pp. 403–414.
4. Kunyun W., Huayu L. Language acquisition with the help of captions. *Studies in Literature and Language*, 2011, vol. 3, no. 3, pp. 41–45.
5. Laufer B., Ravenhorst-Kalovski G. Lexical threshold revisited: lexical text coverage, learners' vocabulary size and reading comprehension. *Reading in a Foreign Language*, 2010, vol. 22, no. 1, pp. 15–30.
6. McCarthy M.J. Vocabulary. Oxford, UK: Oxford University Press: Cambridge, 1990, 173 p.
7. Napikul S., Cedar P., Roongrattanakool D. The effects of film subtitles on English listening comprehension and vocabulary. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 2018, vol. 7, no. 6, pp. 104–111.
8. Schmitt N. Understanding vocabulary acquisition, instruction, and assessment: A research agenda. *Language Teaching*, 2019, Volume 52, Issue 2, pp. 261–274.
9. Stempleski E., Tomalin B. Video in Action. *Recipes for Using Video in Language Teaching*. L. : Prentice Hall, 1990. 173 p.
10. Thornbury S. How to teach vocabulary. Longman : Pearson Education Limited, 2002, 191 p.

REFERENCES

1. Konoplianyk L. M., Kovalenko O. O. (2016) Vykorystannia avtentychnykh videomaterialiv dlia formuvannia inshomovnoi profesiinoi komunikativnoi kompetentnosti maibutnykh inzheneriv [The use of authentic video materials for the formation of foreign language professional communicative competence of future engineers]. *Visnyk Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu. Ser. Pedagogika, Psykholohiia*. № 9. S. 90–96. [in Ukrainian]
2. Muntian A. O. (2015) Vykorystannia avtentychnykh pysmovykh ta audio/videomaterialiv pry navchanni inozemnoi movy [The use of authentic written and audio/video materials in foreign language teaching]. *Anhlistyka ta amerykanistyka*. Vyp. 12. S. 88–94. [in Ukrainian]
3. Hsu C.-K., Hwang G.-J., Chang Y.-T., & Chang C.-K. Effects of Video Caption Modes on English Listening Comprehension and Vocabulary Acquisition Using Handheld Devices. *Educational Technology & Society*, 2013, vol. 16, Issue 1, pp. 403–414.
4. Kunyun W., Huayu L. Language acquisition with the help of captions. *Studies in Literature and Language*, 2011, vol. 3, no. 3, pp. 41–45.
5. Laufer B., Ravenhorst-Kalovski G. Lexical threshold revisited: lexical text coverage, learners' vocabulary size and reading comprehension. *Reading in a Foreign Language*, 2010, vol. 22, no. 1, pp. 15–30.
6. McCarthy M.J. Vocabulary. Oxford, UK: Oxford University Press: Cambridge, 1990, 173 p.

-
7. Napikul S., Cedar P., Roongrattanakool D. The effects of film subtitles on English listening comprehension and vocabulary. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 2018, vol. 7, no. 6, pp. 104–111.
 8. Schmitt N. Understanding vocabulary acquisition, instruction, and assessment: A research agenda. *Language Teaching*, 2019, Volume 52, Issue 2, pp. 261–274.
 9. Stempleski E., Tomalin B. Video in Action. *Recipes for Using Video in Language Teaching*. L.: Prentice Hall, 1990. 173 p.
 10. Thornbury S. How to teach vocabulary. Longman: Pearson Education Limited, 2002, 191 p.